

Praha-Žižkov, 19. 9. 2021
P. Jareš

Proč nestačí říkat hříchu ne

Mk 7,14-23

Ř 7

Asi jste někdy slyšeli o takzvaných Sedmi smrtelných hříších. Do seznamu patří pýcha, závist, hněv, lenost, lakota, obžerství a chlípnost (či chtíč). Původním autorem byl řecký mnich Evagrius Pontský (345-399), který žil spolu s dalšími mnichy v Egyptě. Vytvořil seznam osmi nečistých myšlenek, který měl jeho spolubratrům napomáhat v procesu sebezkoumání. Šlo mu spíše o poskytnutí praktické duchovní pomoci, než o vytvoření teologického systému. Evagriův žák přinesl toto učení do Evropy, kde později upoutalo pozornost papeže Řehoře Velikého (540-604). Ten seznam upravil do jeho dnešní podoby. Soustava pak byla ve středověku dále rozpracovávána. Stala se i předlohou uměleckých děl, jako je například básnické dílo Božská komedie, jehož autorem je Dante Alighieri (1265-1321). Svůj očistec rozčlenil do sedmi oddělení, která odpovídají právě sedmi smrtelným hříchům. Sedm smrtelných hříchů představuje jakýsi přehled našich základních zranitelností. Jde o základní hříšné postoje, ze kterých pak vycházejí snad všechny další hříšné činy. Tuto skutečnost dobře vystihuje (ve středověku oblíbený) obraz stromu. Oněch sedm hříchů představuje hlavní větve, z nichž vyrůstají další větévky, tedy hříchy. Za kořen stromu bývala nejčastěji pokládána pýcha, z ní vyrůstalo dalších šest špatností a z nich pak všechny další. V průběhu církevních dějin se objevovaly snahy překonávat uvedené hříšné sklony tím, že člověk usiloval o rozvíjení protikladných ctností: Pokora místo pýchy, cudnost místo chlípnosti, střídmost místo obžerství, mírnost místo hněvu atd. Potíž je ale v tom, že tento postup nepomáhá. Říkat hněvivému člověku, aby byl mírný, je něco podobného, jako říkat slepému, aby otevřel oči. Evangelista Billy Graham kdysi použil Sedm smrtelných hříchů jako osnovu pro sedm evangelizačních kázání (vyšla i knižně pod stejným názvem). Jeho biblické zamyšlení nad každým ze sedmi jmenovaných hříchů končí výzvou, abychom se odevzdali Pánu Ježíši Kristu. To je ve zkratce označení cesty, jak tyto hříchy překonávat. Takovou cestu nám ukazuje Bible i v přečteném oddílu z listu Římanům.

Asi v nějaké podobě znáte vtip o ženě, která se vrací z kostela a manžel se jí ptá, o čem kazatel kázal. Odpověděla, že o hříchu. A když se muž ptal, co o hříchu říkal, odpověď zněla: „Byl proti“. To ale na překonávání vlivu hříchu v našich životech nestačí. Chtěl bych vás teď

všechny poprosit, abyste *nemysleli* na fialové slony. A teď prosím na chvíli zavřete oči. Co jste viděli před svým vnitřním zrakem? Že by snad nějakého fialového slona? Když se soustředíme na to, abychom něco nedělali, nebo na něco nemysleli, obvykle jsme k tomu ještě více přitahováni. O něčem takovém zde píše apoštol, když líčí, jak na člověka působí Boží příkázání. Boží příkazy a zákazy v člověku rozněčují touhu je porušovat. Způsobují, že se projeví hříšnost člověka. Hřích se ukáže. Ne nadarmo se říká, že zakázané ovoce nejlépe chutná. A i u věřícího člověka končívá jeho snaha bezchybně dodržovat Boží pravidla tím, že nakonec dělá to, co dělat nechtěl. Náš sklon k hříchu se zkrátka nedá překonat tím, že si něco přikážeme, nebo zakážeme. Neovládáme ho úpornou snahou dát se do pořádku. Tato cesta potlačení nevede k oslabení vlivu hříchu v našich životech, právě naopak. Spíš se ocitáme v jakési křeči. Jako křesťané můžeme samozřejmě jít také cestou kompromisu. Prostě tomu necháme víceméně volný průběh a o nic zápasit nebudeme. Z našeho života tak sice může zmizet určitý tlak a křeč. Ale v moci hříchu zůstáváme dál.

Pán Ježíš nám svou smrtí umožnil jít novou cestou. Osvobodil nás od služby Božím psaným pravidlům pro službu jemu samotnému. Apoštol zde tuto novou cestu popisuje slovy: „*...sloužíme Bohu v novém životě Ducha, ne pod starou literou zákona.*“ (Ř 7,6 ČEP) Místo křečovitě snahy dodržet všechny Boží příkazy a zákazy je tu možnost žít ve spojení s Pánem Ježíšem Kristem. Můžeme se zaměřit na vztah s Pánem Ježíšem, ve kterém se od něho necháme ovlivňovat a vést. A sice k postojům a činům, které se líbí Bohu, prospívají ostatním lidem i nám samotným. Na této nové cestě se v našich životech rodí ctnosti a vliv hříšnosti na náš celkový způsob života slábne.

Dokud žijeme na této zemi, nemůžeme se zbavit naší hříšnosti. Dávat si nyní za cíl dosažení bezhříšnosti proto není moudré. Jedná se o nerealistický cíl. I když jsme v Kristu Božími dětmi, jsme stále ještě hříšní. Máme nenapravitelný sklon k tomu, abychom kazili svůj svět, zejména všechny naše vztahy. Díky Kristu to ale není celá pravda o nás. Bůh nás od jádra změnil. Ve své nejvnitřnější bytosti s radostí souhlasíme se zákonem Božím. A Pán Ježíš nám prostřednictvím Ducha svatého pomáhá, aby vliv dobrých sklonů v našem životě sílil. Když nás Pán Ježíš vede, není to pro nás jen něco vnějšího. Je to rovněž něco, co máme ve svých srdcích, ve svém nitru. Jako Boží děti nás Pán Ježíš nevede k ničemu, co by nebylo v souladu s našimi nejhlubšími touhami.

Jistě si všichni dovedeme představit jak je nepříjemné, když musíme jednat s úředníkem, který nám vůbec nechce pomoci, ale zajímají ho jen paragrafy a směrnice. Pán Ježíš takovým úředníkem není. Díky jeho smrti na kříži takovými lidmi nemusíme být ani my.

Proč nestačí říkat hříchu ne
Mk 7,14-23; Ř 7